

Csurgó és Környéke

KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS LAP

XXXII. évfolyam • 12. szám • 2023. december www.csurgo.hu csurgoeskornyeke

Csurgó Város ingyenesen megjelenő havilapja

AKTUÁLIS
2. OLDAL

Adventi sütidélután
a Csurgói Szív Egyesületnél

AKTUÁLIS
3. OLDAL

Felavatták a szőlőhegyi
dűlőtáblákat

HELYTÖRTÉNET
9. OLDAL

Bontás után...

Török hódoltság, vörmaradvány

Advent Csurgón

8. OLDAL

AKTUÁLIS

Nagy segítség a
rászoruló családok
nak

2. OLDAL

AKTUÁLIS

Európa bajnok-
ság a láthatáron
- Villáminterjú
Hanusz Egonnal

6. OLDAL

HELYTÖRTÉNET

Élt 90 évet!

10. OLDAL

ÉLETMÓD

Ha tél,
akkor kocsonya

12. OLDAL

Emlékképek az egykori Sajtüzemről

AKTUÁLIS
4. OLDAL

János-napi borszentelés

AKTUÁLIS
3. OLDAL

Adventi sütidélután a Csurgói Szív Egyesületnél

Dr. Fliszár Mária előadás közben

A karácsony előtti időszakban, most már hagyományként, egy közös adventi, ünnepváró délutánra hívta tagjait a Csurgói Szív Egyesület. Ebben az évben december

16-a délutánján, a Sportcsarnokban került sor az év utolsó egyesületi rendezvényére.

„60 felettieké is a világ!” – címmel Dr. Fliszár Mária, a Nagykanizsai Kanizsai Dorottya Kórház Mozgásszervi Rehabilitációs Osztályának osztályvezető főorvosa osztotta meg elsőként jótanácsait a jelenlévőkkel. A főorvos asszony eladásában kiemelte a helyes testtartás és mozgásformák alkalmazásának jelentőségét, a napi rendszeres testmozgás fontosságát. Továbbá jótanácsokkal látta el a jelenlévőket az ízületek, az izomzat és a csontrendszer épségének és állagának megóvására, különös tekintettel a csontritkulás megelőzésének fontosságára.

Ezt követően Vargáné Hegedűs Magdolna egyesületi elnök, Bibliából idézett

„Ne féljete!” (Máté 14,27) témára épülő, pozitív életérzésre és ünnepvárásra épülő adventi gondolatait hallgathatták meg a jelenlévők.

A rendezvény folytatásaként a „Boldog karácsonyt...” című dal közös éneklésével kívántak áldott ünnepet egymásnak a tagok.

A délután további részében az egyesület által biztosított finom sós és édes sütemények, gyümölcslevek és pogácsa kínálata mellett beszélgethettek a tagok, az elhangzott előadás tanulságairól, valamint az egyesület jövő évi programjainak lehetőségéről is.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Nagy segítség a rászoruló családoknak

A Csurgó Járási Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat idén is megszervezte „Cipős doboz” karácsonyi ajándékgyűjtését. A cipős dobozokba rejtett ajándékokat december 5-ig lehetett eljuttatni az intézménybe. A csomagok Karácsony előtt útra keltek a járásban élő hátrányosabb helyzetű gyermekek otthonaiba, hogy szebbé tegyék az ünnepeket számukra. A rengeteg felajánlásnak köszönhetően 168 gyermek részesült meglepetésben. A megajándékozott gyermekek közül a legkisebb fél éves, a legnagyobb 18 volt.

A csomagok édességet, játékokat, ruhaneműt, írószereket, tisztálkodási szereket tartalmaztak.

A felajánlók között - sok magánszemélyen kívül - a Csurgói Eötvös József Sportiskolai Általános Iskola, a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium és Általános Iskola és Kollégium, a Csicsó Pig Kft. valamint a Somogy Vármegyei Kormányhivatal is hozzájárul az akció sikeréhez.

A Csurgói Családsegítő Központ és Szolgálat ezúton is köszönetét fejezi ki érte mindenkinek.

Az intézmény januárban száraz élelmiszer, tisztálkodási és tisztítószer gyűjtéssel jelentkezik, a „Segítünk, hogy Ön is segíthessen” akciójával. Az adományokat 2024. január 11-én, 16 óráig várják a szolgálat épületében, Csurgó, Kossuth utca 1. szám alatt.

BUZÁS NÉ MESTER BERNADETT
INTÉZMÉNYVEZETŐ
CSURGÓ JÁRÁSI CSALÁD- ÉS
GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT ÉS
SZOLGÁLAT

Adománygyűjtés

A CSURGÓI JÁRÁSBAN ÉLŐ HÁTRÁNYOSABB HELYZETBEN LEVŐK MEGSEGÍTÉSÉRE

Adományozható:

Tartós élelmiszer (pl.: liszt, cukor, olaj, rizs, száraz tészta, konzerv, édesség)

Háztartási- és tisztálkodási szerek (pl.: tusfürdő, mosópor, öblítő, dezodor stb.)

Leadható: Családsegítő Szolgálat

Csurgó, Kossuth utca 1. (Iskola felöli bejárat)

2024. január 11. (csütörtök) 16 óráig.

„Segítünk, hogy segíthessen!”

János-napi borszentelés

Karácsony után a Csurgói Csokonai Borlovagrend tagjai ismét megtartották a János-napi boráldást Csurgón. Ilia Csaba borász, a Borlovagrend vezetője elmondta, hogy idén a 21. alkalommal rendezték meg. Az első borszentelés kezdeményezője Horváth Lajos tanár úr (borász, szőlőnemesítő, a Csurgói Kertbarátkör elnöke) volt, résztvevői pedig csurgói és környékbeli

borászok – mostanra ez változott, hiszen horvát szőlősgazdák, borászok is állandó vendégei a rendezvénynek. A helyszín a kezdetek óta a Szentlélek templom, a miséket – egészen elhunytáig – Maczkó Gyula esperes-plébános tartotta.

Most december 27-én ugyancsak a Szentlélek templomban tartott misén Göndics János esperes-plébános hirdetett ígét, a prédikációt – a korábbi évekhez hasonlóan – Smidéliusz Zoltán nyugalmazott evangélikus lelkész mondta el. A borok megáldására ezt követően került sor.

Vargáné Hegedűs Magdolna egy korábbi cikkében így ír erről: „A János-napi borszentelés szokása még ma is sok hazai és szomszédos ország bortermelő vidékén élő hagyomány. Ezen a napon a szőlősgazdák egy kis üveg bort visznek a templomba, a főoltár jobb oldalán álló asztalkára

teszik, majd a megszentelt borból megkínálják egymást, a maradékból pedig a pincében minden hordóba öntenek egy keveset, hogy ne romoljon meg a hegy leve.”

A mise után – kis megszakítással a dűlőutak névtábláinak avatása miatt – a rendezvény a Csokonai-pincében folytatódott, ahol a 2023-as év történéseit eleve-nítették fel jó hangulatú baráti beszélgetések során.

PETLÁNOVICS ESZTER

Felhasznált irodalom:

Megtartásra került a János-napi borszentelés. Csurgó TV, 2024. január 10.

Vargáné Hegedűs Magdolna: Horvát borpüspökök szentelték fel a csurgói borokat a János-napi borszentelésen. In: Csurgó és Környéke XXVII. évfolyam, 12. sz. 2018. december, p. 6.

Felavatták a szőlőhegyi dűlőtáblákat

A János-napi borszentelést követően, december 27-én a Csurgói Csokonai Borlovagrend tagjainak vezetésével a csurgói szőlőhegy vasúti bejáratjánál folytatódott a rendezvény, ahol a szőlőhegyi dűlők névtábláit avatták fel.

Ilia Csaba borász, a Borlovagrend vezetője elmondta, hogy a névtáblák ötletét ifj. Dömötör József vetette fel neki még 2019-ben egy Nyitott Pincék rendezvény alkalmával, aki aztán a táblák elkészíté-

tésének költségeit is magára vállalta. A rajtuk látható faragások Péterfai Ferenc faragó alkotásai. A tartószerkezetek költségeit – a borászok döntése alapján – a Csurgói Csokonai Borlovagrend és a Csurgói Hegyigazdák Egyesülete által szervezett borversenyek plusz bevételeiből finanszírozták és Szabó István csurgói szőlősgazda készítette el őket, míg a betonlapzatok lehelyezésében a Városgazdálkodási Kft. nyújtott segítséget.

A hat tábla a főbb hegykapuk bejáratához került kihelyezésre, mindegyiken a történelmi elnevezések szerepelnek – egy könnyed téli séta alkalmával bárki megcsodálhatja őket a szőlőhegyben.

PETLÁNOVICS ESZTER

Felhasznált irodalom:
A dűlők neveit tartalmazó fatáblák kerültek kihelyezésre a szőlőhegyben. Csurgó TV, 2024. január 10.

Emlékképek az egykori Sajtüzemről

2023. december 12-én az egykori Sajtüzem emlékére emléktáblát avattak a Történelmi Park bejárata mellett. Füstös János, Csurgó Város polgármestere köszöntötte a meghívott vendégeket, Vargáné Hegedűs Magdolna önkormányzati képviselő a Sajtüzem történetéről beszélt, majd Ilia Csaba önkormányzati képviselő szólt néhány szót. Az emléktábla avatását követően a Zarándokszállás épületében állófogadással várták a résztvevőket, valamint megtekint-

hető volt az Emlékképek az egykori Sajtüzemről címet viselő minitárlat.

A Sajtüzem elődjét, a Tejkiviteli Társaságot Nonnenmacher Bernát és családja alapította meg 1902-ben. Az Európa-szerte híres Tejüzemet a II. világháború után államosították, majd az 1950-es években megkezdődött a különféle sajtok gyártása – egészen az 1993-as évben bekövetkezett bezárásig. Azt gondolnánk, hogy egy olyan gyárról kiállítást rendezni, amely hetven-

éves múltra tekint vissza, nem lehet nehéz – gyorsan kiderült azonban, hogy ez koránt sincs így. Sem a Tejkiviteli Társaságról, sem a Sajtüzemről nem maradt fenn dokumentum, ha mégis, helyük ismeretlen. Ilia Csaba révén megkaptuk Lóki Lajos visszaemlékezését a Sajtüzemről, amelyet ki is állítottunk. Ezen kívül a tárlat végül korabeli és újkori újságcikkek-ből, fényképek másolataiból, valamint néhány tárgyból állt össze. Az újságcikkeket a Városi Könyvtár munkatársai gyűj-

tötték össze és bocsátották a rendelkezésünkre. A fotók egy része a Helytörténeti Gyűjtemény Fotótárából való, másik része az egykori dolgozóktól került be és sok szép emléket idéztek fel.

Köszönjük Viola Ernő, a Városi Könyvtár és a Történelmi Park dolgozóinak segítségét, Szabó Balásznak (IMCOM Bt.) a nagyszerű fotókat, Ilia Csabának, hogy hozzájárult Lóki Lajos visszaemlékezésének közzétételéhez, valamint mindazoknak az egykori dolgozóknak a támogatását, akik fényképet és tárgyat biztosítottak a kiállítás idejére! Hálásak vagyunk, hogy elkészíthettük és részesei lehettünk a Sajtüzemben egykor dolgozók visszaemlékezéseinek!

A múzeumban szeretettel fogadjuk továbbra is azokat a visszaemlékezéseket, fényképeket, dokumentumokat (akár ezek másolatait), kisebb használati eszközöket, amelyek a Tejüzemből/Sajtüzemből valók. Pár év múlva milyen jó lenne egy olyan nagyszabású kiállítást rendezni, ahol a teljes hetven év bemutatásra kerülhetne...

PETLÁNOVICS ESZTER

Sajtóanyag

A Kulturális és Innovációs Minisztérium megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram „Lélekben rendben” című pályázat keretében „Lélekben rendben a csokonais közösség” - IFJ-GY-23-A-0227 című projekt nyitórendezvényéről

2023. október 30-án 10:00-11:00 óra között tartotta az IFJ-GY-23-A-0227 projekt megnyitó konferenciáját a kedvezményezett kör. A rendezvényt a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégiumban a Csurgói Református Gimnáziumért Alapítvány szervezte diákjai és a közreműködő pedagógusok számára.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram „Lélekben rendben” című pályázat keretében 1.400.000 Ft támogatásban részesült.

A 2023.06.01. induló projekt Kedvezményezettje Csurgói Református Gimnáziumért Alapítvány.

A projekt célja, hogy az ifjúsági közösségek mellett, hogy élményeket teremtenek a fiataloknak vagy fejlesztő tevékenységet végeznek a javukra, célzottan, szakértő bevonásával is segítsék mentális jól-létüket, lelki ellenálló-képességüket, az őket érő újszerű kihívások megfelelő feldolgozását.

A gyermek- és ifjúsági korosztály egészséges fejlődése különösen fontos alapkőve társadalmunknak, hiszen a gyermekek és a fiatalok egészségi állapota meghatározza a nemzet sorsát és jövőre vonatkozó kilátásait. A gazdaság és a társadalom szempontjából egyaránt a megelőzés a legjobb stratégia minden korcsoportban, de legeredményesebben a gyermekek és fiatalok körében lehet mélyreható eredményeket elérni.

A pályázat segítségével minél több közösségi rendezvényt szerveznek, hogy interaktív kapcsolatok által épüljön a csokonais közösség lelki és testi egészsége.

A megnyitó eredményesen zárult, a projekt kedvezményezettjei nagyon várják a tényleges megvalósítást.

A projekt a Kulturális és Innovációs Minisztérium, Családokért Felelős Államtitkár támogatásával valósul meg.

NEMZETI KULTURÁLIS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nyírfa

Nyírfák szegélyezik a játszóteret,
gyermekek ültették a csemetéket.
Hátamat támasztom szép fehér
törzsének, hamvassága, itt – ott
megtörlik a repedések mentén.

Felnézek koronájába, ágai
kusza tengerébe, ostoros gallyai
ringó erdejébe, kis levelei
cserfes fecsegésébe, szín és fonák,
fonákat átszövő erek, tiszta vizek,

folyása a földből ered, morajló
zengő csodás éneke, lehelete
szíved körül széleseben keringő
érzések, ősi fészkekből kirepülve
hegytetőre, csillagos égre meredő,
töretlen, csodás szép tekintetébe.

Fehér fák, tiszta erdők és színek
változása, illatos füst száll fel,
a színházban nincs nézőtér mindenki
komédiázik, megírva sincs előre semmi
minden pillanat, az élettel játszik
csak mi rejtve van, lehet megtalálni.

Minden fa egy kicsit nyírfa is,
abban a színben tiszta és fehér,
amiben pompázik, aztán a hervadás
már ugyanaz, de nem egyforma.
Semmi, soha nem egyforma, vigasz;
minden út véges, csak a pillanat igaz.

Az igazság, fájó pont a szív mellkasán.
Az átélt kín, nem beszédes, néma
meg ne zavarják, ha véletlen elillan.
Távozik az, ki sosem jön meg,
az a délibáb, mit kerget a vágy,
ha el is érné valaki, már nem látomás!

Egy gesztenyefa árválkodik a nyírek
között, nagy levelei mint csillag
összeállnak, termése: ha szelíd, ha vad,
az embernek javára válnak;
a szép csillogó gránátok, mint ékkövek,
január szülöttének gyógyító erő.

A bonyolult dolgok mind egyszerűek,
csak ami egyszerű érthető az elmének,
de az élet nem egyszerű, és semmi sem.
Ami holnap lesz kérdés, az ma nemlétező,
a csodából lesz a természetes – itt is,
hiszen, /ott is/ csak lét lesz – vagy nem.

Csavaros ez; mint a fa törzse, s kérge,
alul sötétebb s felfelé fehérebb.
Ma is vitázik az ég –
mi volt az est és mi lesz a reggel.
Érdeklí a nyírfát, a világ baja?
Érdeklí is, talán fél is, de harcol és marad.

Csavaros a világ, mint a fa, vagy gondolat,
talán a nyír mégsem fél, úgy mint én,
de „kiált” a többi nyírnek, fáknak mindnek.
Vigyázzatok – és némán hal meg!
Ki érti mindennek szavát, csak az Isten,
s a végén adja csókra, szép ajakát.

Büki Imre

Európa bajnokság a láthatáron - Villáminterjú Hanusz Egonnal

Hanusz Egon újra nagy megmérettetésre készül, hiszen 2024. január 10-28-ig a Németországban megrendezésre kerülő kézilabda EB-n vesz részt a Magyar Kézilabda Válogatottal. A jelenleg Bundesliga TVB Stuttgart csapatában játszó kézilabdázót kérdeztük együttese őszi szerepléséről, az ünnepekről és a válogatott EB-n való szerepléséről.

December 24-én érkezél haza Stuttgartból, hiszen 23-án még mérkőzésed volt. Hogyan értékelnéd csapatod őszi teljesítményét?

- Sajnos lehetett volna jobb is, sokszor a szerencse sem kedvezett nekünk. Bízom benne, hogy a tavaszi szezonban meg tudjuk mutatni, hogy ennél többre vagyunk képesek.

Hogyan zajlottak az ünnepek?

- Ahogy mondtad, 24-én, Szentestére értem haza. Nálunk nagyon ritka, hogy a család minden tagja együtt van, ez idén Karácsonykor így volt. Anyáéknál összegyűlt az egész család, 18-an ülhattünk le az asztalhoz. Nekem különösen nagy öröm volt mindenkivel találkozni, hiszen én vagyok itthon a legkevesebbet. Bár nem tarthatott sokáig, hiszen 27-én már válogatott összetartáson voltam Telkiben.

Szilveszterre hazajöhettetek?

- Igen, Nagyatádon szilvesztereztem a barátaimmal, de január 2-ára már újra Telkibe kellett mennem. Az EB előtt még egyszer hazajöhettünk, aztán indulunk Németországba. Münchenben játszunk a csoportmérkőzéseket.

Mondhatni, hogy nem lesz egyszerű dolgok?

- Igen, hiszen nagyon komoly ellenfelekkel kell megmérkőznünk. A mi csoportunkba került Izland, Szerbia és Montenegró.

Mik az előzetes meglátásaid a továbbjutást illetően?

- Nem egyszerű a csoport. Főként, ha egy rossz napot fogunk ki, akkor már el is bukhatjuk akár a továbbjutást. Minden meccsen 100%-ot szeretnénk nyújtani és természetesen továbbjutni a csoportból. Ez az elsődleges célunk. BV

Karácsony a Napsugár Szociális Intézményben

December 22-én pénteken megtartotta karácsonyi ünnepségét a Napsugár Szociális Intézmény. Az esemény kezdetén Vassné Huszics Bernadett intézményvezető asszony köszöntötte a résztvevőket.

- Amint látjátok nagyon szűkös a hely, de azt mondják, hogy sok jó ember kis helyen is elfér. Köszönjük, hogy eljöttek, és hogy egész évben támogattátok a munkánkat. Köszönjük, hogy az intézmé-

nyünk léteznek, és együtt lehetünk, és hogy ez a közösség 12 éve együtt lehet, továbbá fejlődhet. Nagyon sok mindenben kipróbálhatjuk magunkat, sok élményt, és sok nehézséget tapasztalhatunk. Kívánom, hogy a továbbiakban is sok erőnk, kitartásunk legyen, hogy mindezt tudjuk folytatni - tette hozzá.

A köszöntő gondolatokat követően az ünnepi műsor következett. A rendezvényen részt vettek a Jézus Szíve Caritas csoport tagjai is. Nem jöttek üres kézzel, egy karácsonyi mesét hoztak magukkal. Ezután következett a gondozottak műsora, akik ismét csak nagyon komolyan készültek rá.

A karácsonyi ünnepség végén az ellátottak átnyújtották saját maguk készíttette ajándékaikat családtagjaiknak, melyet követően egy kis vendégségre is sor került.

CSÉK

Decemberi programok és adományosztás a Csurgói Városi Szociális Intézményben

Karácsonyra hangolódva színes, meghitt programokat és adománygyűjtést szervezünk a klubtagoknak és a lakosságnak. Megvalósultak a Bibliakör, kézműves programok, egészségügyi prevenciók szűrőnapok, filmklub, adventi rendezvények, Mindenki Karácsonya ünnepség. Jótékony-sági fenyőfaosztást tartunk Babics Szilvia berencei lakos felajánlásának köszönhetően.

Arra is törekszünk, hogy esztétikus és barátságos környezetet teremtsünk. Az Idősek Klubjainak helységei lehetőséget biztosítanak melegedésre, tisztálkodásra, valamint a személyes ruházat tisztítására. Egész évben segítünk a szociális ügyintézésben, biztosítjuk az adományok

gyűjtését és továbbítását rászorulók részére ruha, pékárú, bútorok, háztartási ill. műszaki cikkek körében. Magyarország Kormánya által elindított Gondosóra program szolgáltatásról történő informálással elősegítjük az idős emberek biztonságát. Egészségmegőrző, közösségépítő céllal Gyalogló Klubunk továbbra is aktív, ösztönzi új klubok alakulását.

Vadgulyás szeretetvendégségre várjuk a lakosságot 2023. december 18.-án. A meleg étel osztás támogatói: Csurgó Város Önkormányzata, Csicsó Pig Kft, Topesa Kft, Kaszó Zrt, Tóth István vállalkozó, Iharosi erdőszet, és a Solanum Kft. A szociális étkeztetésben részesülő ellátottainknak kiszállítjuk az ételt.

Az intézmény alapítványa szilveszteri bált tart a Történelmi Parkban, zenél Bradics Jácint és a Reflex zenekar. Korábbi báljainkhoz hasonlóan az idős emberek szállítását most is vállaljuk.

Várjuk új klubtagok jelentkezését. A szolgáltatásról további információ kérhető személyesen az intézményben vagy a +36-82/471-093-as telefonszámon.

Csurgó és környéke valamennyi lakosságának áldott, békés ünnepeket kíván a Csurgói Városi Szociális Intézmény valamennyi dolgozója.

ZABUNDIA SZILVIA
INTÉZMÉNYVEZETŐ

Múzeumi adventi tárgykalandárium 2023

December elsején újra elindult a Helytörténeti Gyűjtemény adventi kalendárium a múzeum Facebook oldalán – csupán egy kicsit más formában, mint az eddigi években. Ezúttal a jelképes múzeumi ablakok mögött ugyanis huszonhárom műtárgy rejtőzik – a zöld különböző árnyalataiban játszó emlékek a karácsonyfa zöldjét idézik.

A kalendáriumban csupán egy-egy részlet jelenik meg mindennap, ezúttal ugyanis játékra invitálunk mindenkit.

A részletek alapján, három válaszlehetőség közül kell kitalálni, mi lehet a bujkáló rakatári kincs. A helyes válaszokat egyetlen üzenetben december 23-án 16 óráig várjuk; a sikeres találatokért egy kis jutalom jár a résztvevőknek, ezért érdemes játszani. A díjakat egyeztetés után eljuttatjuk minden beküldőnek legkésőbb január első hetében.

Mindenkinek jó játékot kívánunk!

Csurgó Város Helytörténeti Gyűjteménye 2023. december

21-től 2024. január 5-ig zárva tart, január 8-tól a megszokott nyitvatartással várjuk a látogatókat!

Köszönjük mindenkinek az egész éves együttműködést, támogatást és segítséget! Áldott, békés karácsonyi ünnepeket és egészségben gazdag, boldog új esztendőt kívánunk!

a Helytörténeti Gyűjtemény munkatársai:

Tüske Anita, Petlánovics Eszter

Múzeumi Kirak-Lak az Adventi Vásáron

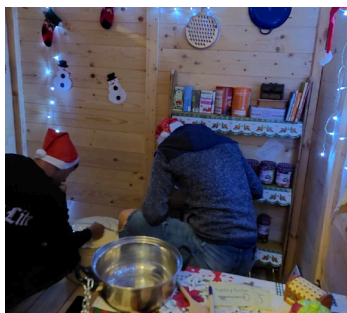
A tavalyi évhez hasonlóan a Helytörténeti Gyűjtemény idén is részt vett december 15-én az adventi vásáron. A Karácsonyi Falu megannyi meglepetései közé tartozunk most mi is. A hidegre való tekintettel ezúttal nem szabadulójáték, hanem kirakó várta a kicsiket és nagyokat. Mi lehetne ugyanis izgalmasabb, mint – a forró csokoládé illatban, karácsonyi fények és meghitt dallamok között – a felfedezés és nosztalgizálás, hogyan is nézhetett ki Csurgó évtizedekkel ezelőtt, s milyen lehetett itt az élet?

Jövőre, reméljük, újra találkozunk, de addig se felejtsetek el az adventi tárgykalandárium játékunkat!

Köszönjük a felkérést és a rengeteg segítséget Márton-Szücs Brigittának és a Sportcsarnok Kft. munkatársainak! A bódé felállításában a Városgazdálkodási Kft. munkatársai segítettek, újfent köszönjük nekik! Szabó Balázsnak (IMCOM Bt.) pedig köszönjük a csodálatos fotókat!

PETLÁNOVICS ESZTER

Szabadulókonyha a Nagyváthy Középiskolában

Mi volt idén a legjobb Mikulás-napi ajándék? Remélhetőleg a Kolping Nagyváthy János Technikum, Szakgimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium diákjai azt válaszolják, hogy a szabadulójáték. December 6-án ugyanis, a Középiskola felkérésére a Csuszafesztiválon megismert Szabadulókony-

ha – karácsonyi hangulatba öltözve – beköltözött az iskola falain belülre, az igazgatói és tanári irodák elé. A játékra nagy volt az érdeklődés, néha még az éppen arra járó Mikulás is bekukucsált az ablakon. A rekordszámú játékosok rekordidőn belül kijutottak, gratulálunk nekik!

Köszönjük a felkérést, a tanárok és a diákok segítőkészségét és lelkesedését, valamint azt, hogy részesei lehettünk az adventre való ráhangolódásnak! Külön köszönjük a Városgazdálkodási Kft. munkatársainak a segítségét!

PETLÁNOVICS ESZTER

A Történelmi Parkban is járt a Mikulás

December 5-én, kedden a késő délutáni órákban idén is ellátogatott a Történelmi Parkba a Téliapó azokhoz a gyermekekhez, akik szüleikkel elfogadták a közösségi ház dolgozóinak meghívását. A lázas kézműves tevékenységek közben aztán megérkezett

a várva várt vendég, aki énekszóra és egy kis hangzavarral lépett be az ajtón.

Nagyon sokan készültek verssel, énekel a Mikulásnak. Természetesen mindenki kapott ajándékot a Téliapótól, akinek virágcsot nem kellett kiosztania, hiszen mindenki jól viselkedett.

Jó volt látni a sok boldog gyermekarcot, akik ismét csak egy jól szervezett, élményekkel teli eseményen vehettek részt.

Márton-Szűcs Brigitta intézményvezető pozitívan értékelte az eseményt, bízva abban, hogy a következő alkalommal a már felújított Csokonai Közösségi Házban kerülhet megrendezésre ez a Mikulás-váro rendezvény. - Évekkel ezelőtt hagyományteremtő szándékkal indítottuk útjára ezt a programunkat "Találkozz a Mikulással!" néven, aminek óriási sikere van minden év-

ben. Viszont amíg a közösségi házba nem tudunk vissza menni, addig itt a Történelmi Parkban, a hely adottságaiból kiindulva limitálnunk kellett a létszámot, amit legelőször 30 főben szabtuk meg saját magunknak, hiszen kíséreléssel együtt akkor már 60 főnek kell ebben a teremben elférnie. Ugyanakkor nem tudunk nemet mondani, így az idei évben is több mint 40 gyerek jelentkezett. Amíg vártuk a Mikulást, addig különböző kézműves programokkal próbáltuk lekötöni a gyerekek figyelmét. Örömmel tölt el bennünket, hogy minden évben nő a részvételi létszám. Reméljük, hogy a következő évben már egy nagyobb teremben rendezhetjük meg a programot, és még több résztvevő tud majd jelen lenni a rendezvényünkön.

CSÉK

Advent Csurgón

● folytatás az első oldalról

2023. december 15-én pénteken tartotta Csurgó Város Önkormányzata és a Sportcsarnok Kft., a már hagyományosnak számító adventi rendezvényét. Az előző években a művelődési ház adott otthont ennek

a programnak, a felújítás miatt azonban az idei adventi est helyszíne a református gimnázium parkja volt. Az eseményt Füstös János polgármester nyitotta meg. A csurgói iskolák kirakodó vásárt tartottak,

lehetett forralt bort, teát inni, a kulturális műsor keretében pedig többen is felléptek. A szervezők ismét meglepetéssel készült a gyermekeknek.

- Az idei évben olyan remek lehetőség nyílt meg előttünk, hogy a református gimnázium csodálatos parkjában tarthatuk meg az adventi rendezvényünket. Nagyon változatos vásárral, kulturális programokkal készültünk. A kézműves kirakodó vásárra nagyon szép számmal jelentkezték, mindegyik helyi iskola képviseltette magát, továbbá az intézmények, civil szervezetek és magán-személyek is jelen voltak termékeikkel. A gyerekeknek egy karácsonyi meglepetés faluval készültünk, ami hat állomásból

állt. Köszönöm mindenkinek, aki bármilyen formában hozzájárult a rendezvényünk sikeréhez, hiszen ezáltal is még nagyobb örömet adhattunk a résztvevőknek - hangsúlyozta Márton-Szűcs Brigitta intézményvezető.

A kulturális műsorban elsőként az iharosberényi kórus énekelt. Az est folyamán természetesen több fellépő emelte a rendezvény színvonalát. További énekek, illetve zongoraszámok is elhangzottak, szép karácsonyi dalokkal örvendeztetve a résztvevőket.

Örömteli, hogy idén is sokan érkeztek eltölteni egy közös estet, együtt készülve a karácsonyra.

CSÉK

Bontás után...

Nehéz feladvány lenne, hol is volt Csurgón ez a már csak rövid időre meghagyott épületrész. Esélyük is csak az idősebbeknek lehetne, hiszen már régen eltörölték még a nyomát is. Mégis van egy kis segítség: baloldalt egy újabb építményt látunk. Akár el is árulhatjuk: itt volt a kenyérgyár. Most már sokan rájönnek: ez a mai rétes üzem.

A régi, a lebontott kastély már csak fényképen van meg, de így legalább megvan. Nagy kár érte. Széles, lakótornyos gazdatiszti lak volt. Volt, aki a Zrínyiek hajlékának tartotta. Az összedőlésétől nem is kellett volna tartani. Csurgó a török után megmaradt barokk épületét több célra is hasznosítani lehetett volna. Ideális helye lehetett volna étteremnek, ven-

dégfogadónak. A termelőszövetkezet számára azonban csak teher volt. Egy ideig még ott-hont adott a TÖVÁLL központi irodájának, 1977-ben mégis leontották. Az első fénykép egy évvel később készült. A már félig betemetett pince hatalmas boltívei még láthatóak voltak. Azt sem lehet mondani, hogy meggondolatlanul fogtak munkához, ki is kérték a helytörténettel foglalkozók véleményét. Nem kaptak segítséget: a régi uradalmi épületeket a templomtól délre képzelték.

Sajnos csak a bontás után húsz évvel később, a Festetics-levéltárban kutatva 1997-ben jelent meg a néprajzos Knézy Judit tanulmánya a csurgói majorról. A megyei levéltári évkönyvben közölte is az uradalmi épület 1763-ban készült

hiteles alaprajzát és a nézeti képét. A főépületre északi irányba merőlegesen az uradalmi lakások, műhelyek sora is elkészült. Molnárok, szűrőszabók, német söveggyártók, csizmadiák, takácsok, vargák, asztalosok, kádárok, szíjgyártók, fazekasok, téglágetők, kőművesek, mészárosok, vendéglősök, hamuzsírgetők emelték az uradalmat a megyei átlag fölé.

Ha már Csokonai emlékében vagyunk, még inkább ide illik, hogy költő-tanárunk is megfordult az épületben. Első alkalommal Pais Antal uradalmi tisztartót köszöntötte 1799 júniusában diákjaival együtt az Antal napjára című versével.

Időben már közelebb áll hozzánk november 25, amelyhez a Kata-napra című alkalmi

vers kötődik. Ebben Pais Antal feleségét, Katalin asszonyt köszöntötte fel. Szintén a tanítványaival jött:

Most még ma Katának tegyünk komplementet,

Pedig oly jó szíve van hozzánk önéki

Amelyért tisztelik a műzsák vidéki.

Karácsonykor már nem itt, Alsokban, a parókián ünnepelt Csokonai. Egy nappal korábban érkezett, Ádám és Éva napjára, hogy az ünnepre ide meghívott Pálóczi Horváth Ádám Nagybjomban élő költőt és a házigazda, Csépán János tiszteletes feleségét, Éva asszonyt is felköszöntsék. Ide is verssel ment: Horváth Ádám neve napjára. A költővel együtt a Megváltó megszületését is itt várták.

HJ

Közvilágítási hiba bejelentési lehetősége

Tájékoztatjuk a Tisztelt lakosságot, hogy városunkban is lehetőség van a közvilágítási hibák lakossági bejelentésére a KOVIKA Közvilágítási hibabejelentő portálon, melynek elérhetősége:

<https://kozvilhiba.hu>

Kérjük, hogy aki a környezetében közvilágítási hibát tapasztal, éljen a lehetőséggel, vagy jelentse azt a

82/471-388 telefon 147 –es mellékén.

Köszönjük!

Csurgói Közös Önkormányzati Hivatal
Beruházási és Műszaki Iroda
8840 Csurgó, Széchenyi tér 2.
Telefon: 471-388; Fax: 471-095

Élt 90 évet!

Az egykori tejüzem főépületei

„Vendéglősök és kávések figyelmébe!

A Csurgói Tejkivitel, mely, mint ilyen, egyedüli az egész Monarchiában, ajánlja egy évi jótállással tartós és biztoshatású tejtermékeit lemez dobozokban légmentesen elzárva, és pedig, sterilizált habtejszín, sterilizált és homogenizált kávétejszín, sterilizált és homogenizált teljes tej.

Kérjen árjegyzéket! Tejkivitel, Csurgó, Somogy megye. Telefon 22.”

Az iménti hirdetés szövege a Fogadó című vendéglősöknek szóló szaklapban jelent meg, 1913-ban.

Sokan emlegetik még ma is, nem csak Csurgó, de Somogy vagy akár ország szerte is a Csurgón készített trappista sajt semmihez nem hasonlítható, finom ízét.

Vajon tudjuk-e, hogy kiknek köszönhetjük, a többek között trappista sajtot is előállító, a köznyelvben „tejgyárként” emlegetett egykori üzem elődjének megalapítását?

A Csurgói Tejkiviteli Társaságot, a Majna Frankfurtban már Főteleppel rendelkező, német Nonnenmacher Bernát és családja hozta létre 1902-ben.

A Csurgói Tejkiviteli Társaságot is magába foglaló, de Majna-Frankfurti főteleppel rendelkező export-import cégnek a csurgóival egyidőben telephelyei voltak a horvátországi Karlstadt Karlovácon, magyarul Károlyvárosban és a közeli Vrbovecen is.

Az alapító, teljes nevén Nonnenmacher Andreas Bernhard Martin 161 éve, 1862.12.12.-én született a németországi Bamberg választó kerület Bayreuth nevű városában. Kereskedelmi tanulmányai után 1893-ban megnősült, majd feleségével, Ackermann Magdalenával 1902-ben Csurgóra költözött.

Az egykori tejüzem helyét, akkoriban Major 10. szám alatti, a major területéből kihalászott részt a Nonnenmacherek a Festetics családtól vásárolták meg, majd az otthonuk és az üzem épületeinek elkészülte után, a tejfeldolgozáshoz a legkorszerűbb gépeket és berendezéseket Németországból és Ausztriából hozatták és szerelték be.

A tejkiviteli társaság létrehozásának alapját és folyamatos működtetését a főként alsoki, sarkadi és csurgói jó minőség-

gel tejelő, svájci szimentháli szarvasmarha állomány biztosította, amely már önmagában megfelelő alapot adott egy export minőségű tejtermék előállító üzem folyamatos működtetésére.

Azonban a Tejkiviteli Társaság később nem csak Alsok, Sarkad és Csurgó, hanem az egész mai csurgói járás tejtermelését is felvásárolta. A társaságnak ezeken a településeken saját tejfelvásárlói, tejcsarnokai voltak, ahonnan a tejet hatalmas tartályokat szállító lovaskocsikkal hozták be Csurgóra.

Az üzem, ügyelve a szomszédos Máriás patak tisztaságára, már 1916-ban tervrajzot és kérelmet nyújtott be a Főszolgabírói Hivatalba, szennyvíztisztító berendezések telepítésére.

A vállalkozás tőkeerősségét jelzi, hogy a kaposvári törvényszék 1913-as adatai alapján a társaság tőkéje ekkor már 180000 német márka volt. Működési engedélyüket „sterilizált tej- és tejfölnek gyártása, forgalombahozatala pléh dobozokban” megjelöléssel kapták meg. Ezáltal a Nonnenmacher-féle üzem az Oszt-

rák Magyar Monarchia legkorszerűbb és legmodernebb üzemei közé tartozott, és már ekkor, az első világháború előtt a nagy nemzetközi nyaralóhelyeket — Görögországtól Dél-Anglián keresztül egészen Floridáig — a csurgói tejüzem látta el tejszín-konzervvel.

Miután az alapító Nonnenmacher Bernát, 1928. február 22-én, 65 éves korában elhunyt, a társaság vezetését a fia vette át. Az apai örökséget továbbvívó Nonnenmacher Pál 1935. október 12-én vette feleségül a Lipcséből választott Koehler Irmgard Katalint.

A család másik gyermeke Nonnenmacher Charlotte (Sarolta) 1936. január 4-én házasodott össze Szentpétery Kristóf őrnaggyal, a pécsi magyar királyi Zrínyi Miklós katonai reáliskola aligazgató tanárával. (Közös családi sírboltjuk a József Attila utcai temetőben található.)

Nonnenmacher Pál változatlan sikerrel vitte tovább az üzem vezetését, melynek az exportpiacai olyan szilárdak voltak, hogy a korlátlan tejfelvásárlás a vidék tejtermelésének, állattartásának gyarapodását és ezáltal a térség gazdasági erejének tartós fellendülését hozta magával.

Az 1929-es kaposvári Mezőgazdasági és Ipari Állami Kiállításon a Csurgói Tejkiviteli Társaság tejet, konzervkrémet és asztali vaját mutatott be, amelyeket Londonban, Hamburgban, Bécsben, Triesztben és Marseille-ben is értékesítettek. A kiállítást megtekintő József főherceg és gróf Bethlen István miniszterelnök külön is garatultak Nonnenmacher Pálnak.

Az üzem legtermékenyebb időszaka az 1930-as évekre esett, mikor is éves szinten akár 4 millió liter tejet is feldolgoztak, főként tartóstej, tejszínkonzerv és vaj formájában, melyeket főként külföldre exportáltak.

A tejkiviteli társaság az 1930-as és 40-es években is tagja volt a BUTYRYL nevű Magyar Tejtermékiviteli Szövetkezetnek is, mely által termékei egész Európa piacain jelen voltak, valamint a magyar vajfogyasztás 81%-át is biztosították.

A gyártásból visszamaradt termékek, mint a savó, az író vagy az üledék a sertés-hízalás eredményességét növelve biztosították a térség gazdáinak jobb megélhetését.

Az üzem kiváló minőségi termékeiért az 1932-ban rendezett tejtermékbírálat eredményhirdetésén díszoklevelet, 1935-ben pedig az Országos Mezőgazdasági Kiállításon elismerő oklevelet vehetett át.

A Tejgazdasági Szemle című szaklap 1935-ös tudósítása szerint a brüsszeli világkiállítás alkalmával megtartott nemzetközi világ-vajversenyen a Tejkiviteli Társaság, Csurgón nyerte a legmagasabb kitüntetést, a „diplome d' honneur”-t HANSEN-féle tiszta-kultúrával készített vajáért. 1936-ban 34 foglalkoztatott munkás-

A Nonnenmacher család síremléke a József Attila utcai temetőben

sal 4 millió liter tejből 1700 mázsa vaját és 30ezer kg tejkonzervet állított elő az üzem.

A sok családnak megélhetést nyújtó munkaadás mellett a Nonnenmacher család Csurgó társadalmi életéből is aktívan kivette a részét. Rendszeres adományokkal támogatták a gimnáziumot és a település egyéb civil szervezeteit is.

A folyamatos fejlesztések eredményeképpen 1941-ben munkás étkező és fürdő építésébe kezdett a társaság vezetése, majd 1944-ben tehergépkocsi színnel és benzinraktárral bővítették a létesítményt.

A Nonnenmacher család jó munkáltatóként megbecsülte a dolgozóit is.

1944. február 19-én a család javaslatára az iparügyi miniszter akkoriban Frahm, később Fényi Henrik üzemvezetőnek 40 éves hűségese szolgálataért 100 pengő jutalmat és elismerő oklevelet adományozott.

A csodálatos sikertörténetnek a második világháború politikai hatásai vetettek véget.

1945-ben az üzem tulajdonjogát a Szovjetuniót képviselő „Szovjetunió Magyarországi Vagyonkezelőse” vette át, majd a létesítmény később már Csurgói Tejüzem néven visszaszállt a Magyar Állam

tulajdonába.

1956-ban 37 községből teherautón napi 8 ezer liter tejet szállítottak az üzembe, melyből naponta négy és fél-öt méter mázsa kiváló minőségű vajat készítettek, és szállítottak fel Budapestre.

Ezidőben a tejüzem 220 férőhelyes sajtát sertés-hízaladát is működtetett.

1958-ban 40 dolgozóval ekkor már csak rokfort, óvári, trappista, majd 1959-től cheddar sajt készítése folyt az üzemben.

1961-re már országsszerte, de a határon túl is híres volt az üzem a mai Fehérlő Vendéglő pincéjében érlelt ízletes cheddar és trappista sajtjáról.

1962-ben 33 temelőségvetkezet és 32 gyűjtőpont látta el tejjel az üzemet, melyekből az egyik legnagyobb a csurgói Zrínyi tsz volt. Ekkor Ebben az évben 49 vagon Lajta sajtot gyártottak, melyből 29 vagonnyit külföldre exportáltak.

1987-ben, a Kaposvári Tejipari Vállalat üzemeként még naponta 60ezer liter tejet dolgoztak itt fel, napi 60 mázsa Trappista és Balaton sajt, melyekből a Balaton nagy részét külföldre is exportálták.

1988 tavaszán indult el az üzem 10 milliós rekonstrukciója, mely után 1989-ben 110 dolgozóval indult újra a csurgói termelés.

Az 1990-es évek elejétől aztán már egyre több aggasztó hírt lehetett olvasni a sajt piac beszűküléséről, az üzem hanyatló működéséről.

A Somogyi Hírlap 1992. május 29-i számában arról írt, hogy a tejüzemben már 2 hete beszüntették a sajt készítést. Ezt követően a nyár folyamán több részletben, 150 ember munkaviszonya szűnt meg.

Az üzem újrarendezésére többször is törtek kísérletek.

1992 novemberében a Világgazdaság című újság egy az önkormányzat és egy befektető által létrehozott részvénytársaság alapításáról és a működés újraindításának előkészületeiről, decemberben pedig már az Állami Vagyonügynökség kétszer meghírdetett, sikertelen pályázatásáról tudósított.

Annyi bizonyos, hogy többé már nem készült sajt ezen a helyen.

Az 1902-től, a Csurgói Tejkiviteli Társaságtól indult, majd az 1992-ben Csurgói Tejüzemként megszűnt intézmény létezésének, és a csodás csurgói sajtoknak mára csak a mesészerű emléke maradt:

„Hol volt, hol nem volt..., élt 90 évet!”

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Ha tél, akkor kocsonya

A kocsonya a magyar gasztronómia – ezen belül is a vidék, az állattartó háztartások – egyik legkarakteresebb étele. Amint bejött az igazi téli hideg, a falvakban is megkezdődött a disznóvágás. Ekkor tették felre a kocsonyába való húsokat: a csülköt, a körmöt, a bürkéket – ízlés szerint a fület és a farkat is. Ezek a finomságok köztudottan elengedhetetlenek a kocsonya zselés állagának eléréséhez. A húsokat gyakran füstölték, elérve ezzel, hogy a kocsonyát isteni eledellé varázsolják.

Milyen racionális oka volt annak, hogy kocsonyát főztek eleink? Disznóvágáskor elkészül a hurka, a kolbász, a disznósajt, a töpörtyű és a lesütött hús zsírba rakva. Viszont még mindig maradnak finom és gyorsan romló húsook, amiket régen fagyasztó hiányában, csak így tudtak tartósítani. A hús kocsonyában megfőzve akár több mint egy hétig fogyasztható volt még.

Ha a kocsonya történetét vizsgáljuk, készítésének első írott receptje Franciaországban maradt fenn, Európa legrégebbi

Le Viandier nevéhez kapcsolódó 1395-re datált receptkönyvében. A kocsonyát a franciák is eredetileg az eltarthatóság növelésére használták, hiszen akkoriban igen nehézkesen lehetett tárolni a romlandó ételeket. A kocsonya lével leöntött alapanyagokat viszont elvágták az oxigéntől, így néhány nappal tovább eltarthatóak voltak. Szinte minden európai nép ételében között megtalálható.

Magyarországon már legendává vált a „Pislog, mint miskolci kocsonyában a béka” közmondás. Bár nincsenek perdöntő bizonyítékok, annyi viszont bizonyos, hogy Miskolc környékén nagy hagyományokkal bír ez az étel, sok étteremben, borozóban szolgálták és szolgálnak fel manapság is borkorcsolya gyanánt kocsonyát. A történet szerint az egyik borospincében, a vendégek számára kiporciózott és dermedni letett kocsonyába a hideg elől pincébe húzódott békák egyike beleugrott, és benne is ragadt. Aztán egy kocsonyára éhes vendégnek és egy figyelmetlen pincérnek

köszönhetően napvilágot látott a vadul pislogó kocsonya.

A házilag készíthető kocsonya nem olyan nagy ördögösség. Bár az „ahány ház, annyi szokás” a kocsonyára is igaz. Vannak, akik – főleg a férfiak - fület, farkát, körmét szeretik a tálban látni, vannak, aki viszont csak a lé előállításához használják ezeket az alkotóelemeket, a tálban viszont inkább főtt zöldségeket, csülökről való húst, sonkát, főtt tojást helyeznek el, és erre öntik rá az aszpikot. A kocsonyába jó még a marhanyelv, a füstölt hús, illetve készíthetünk imbiszeket is, amelyekbe sonka, sajt, saláta kerül a tál aljára, és ezt fedjük be kocsonya lével. Tökéletes téli partifalat vagy előétel. Egy biztos, kocsonyába elengedhetetlen a csont és a bőr, hiszen az ezekben rejlő zselírozó anyagoktól lesz majd remegős a kocsonyánk.

Mivel együk? A legáltalánosabb, hogy friss kenyeret választunk a kocsonya mellé, de bátran ehetünk mellé hójában sült krumplit is. Az ínyencek fogyasztják majonézzal, tormával, savanyú káposztával, ecettel, piros paprikával, lila hagymával, citrommal... sőt akár gulyáskrémmel is. Manapság pedig már azt is tudjuk, hogy kocsonyát az ásványi anyag és a kollagén tartalom miatt is érdemes fogyasztani!

BV

Forrás:

1. *Téli ingyencégek nyomában – A kocsonya* <https://szeretunkzala.hu/kocsonya-egy-zalai-konyhabol/>
2. *Reiman Z. (2018): A miskolci kocsonya legendája* https://miskolciszemelvek.blog.hu/2018/03/10/a_miskolci_kocsonya_legendai
3. *Nemes-Pádár Cs.: Klasszikus kocsonya* https://www.mindmegette.hu/klasz-szikus-kocsonya.recept/#google_vignette
4. *Kocsonya a téli hungarikum* <https://www.melodin.hu/melo-magazin/kocsonya-a-teli-hungarikum>

Csurgó és Környéke
Csurgó és Környéke - Közéleti és kulturális lap
M megjelenik (2023./12. szám):
2023. december 31.
Lapzárta:
minden hónap 20-án!
ISSN 0864-8867

Kiadja:
IMCOM Marketing és Szolgáltató Bt.
Felelős kiadó:
Szabó Balázs - ügyvezető
Levél cím:
8840 Csurgó, Kossuth L. u. 1.
Telefon:
+36 30/480 2046
Email cím:
csurgo.es.kornyeke@gmail.com

Főszerkesztő: Szabó Balázs
Szerkesztők: Balogh Veronika,
Vargáné Hegedűs Magdolna

Elérhetőek Csurgón az alábbi helyeken:
egyházak, általános iskolák,
középiskolák, óvodák, Csokonai
Közösségi Ház, Városi Könyvtár,
Posta, Széchenyi téri újságos.

Küldjön hírt!
Juttassa el hozzánk észrevételét,
összön meg érdekességeket, küldjön híreket!
Levél cím: 8840 Csurgó, Kossuth
L. u. 1.
Telefon: +36 30/480 2046
Email cím: csurgo.es.kornyeke@gmail.com

